

LIS og LUS

Kjært barn har mange navn og forkortelser. Leger i spesialisering er intet unntak.

Det var med stor interesse jeg i Tidsskriftet nr. 2/2012 (1) leste om ulike måter å skrive postdoktor på. Da kom jeg til å tenke på en annen stilling som skrives på forskjellig vis, nemlig «lege i spesialisering».

Assistentlege og reservelege

Underordnede leger i sykehus har hatt ulike titler opp gjennom årene. Opprinnelig hadde man tre sjikt: kandidat, reservelege og overlege. Betegnelsen «assistentlege» kom på begynnelsen av 1900-tallet, og assistentlegene hadde sin plass mellom kandidatene og reservelegene (2). En reservelege var overlegens nærmeste underordnede. Stillingen krevde gode kvalifikasjoner, men det var ikke krav om spesialistkompetanse (2). Betegnelsen «reservelege» forsvant i 1985, da alle utdanningsstillinger ble benevnt assistentlegestillinger i regelverket (2).

Fra LUS til LIS

I 2003 gikk man over fra assistentlege til lege under spesialisering, forkortet LUS. Bakgrunnen var at man gikk over fra en stillingsstrukturavtale som opphørte våren 2002 til helseforetaksreformen. Under forhandlinger om ny overenskomst, som fikk virkning fra 2003, så man det som hensiktsmessig å endre betegnelsen til lege under spesialisering, fordi dette var mer i samsvar med stillingens innhold (personlig meddelelse Bjørn Ove Kvavik, sekretariatsleder, Yngre legers forening)

Det ble raskt debattert hvorvidt betegnelsen lege under spesialisering burde

endres (3). En viktig grunn for denne diskusjonen var forkortelsen LUS, som pekte mer i retning av entomologi enn mot spesialisering av leger. I 2008 ble stillingsbetegnelsen endret til lege i spesialisering, med den langt mer nøytrale forkortelsen LIS. Endringen var begrunnet i at den uhensiktsmessige forkortelsen LUS ble benyttet.

Betegnelsene *lege i spesialisering* og *LIS* brukes om hverandre i de fleste offisielle sammenhenger, men i dagligtale brukes fremdeles assistentlege (eller forkortelsen ass. lege) om underordnede leger i sykehus.

I motsetning til postdoktorstillingen (1) er fasiten ganske grei vedrørende underordnede leger i sykehus – betegnelsen «lege i spesialisering» skal brukes. Likevel har jeg observert at det finnes ulike andre varianter i bruk både muntlig og skriftlig. For å få en oversikt over ulike varianter gjennomgikk jeg alle stillingsannonser i Tidsskriftet nr. 2/2012 og nr. 3/2012 (tabell 1) samt Tidsskriftets stillingsportal www.legejobber.no, under stillingskategorien «Lege i spesialisering» (4).

LIS-lege

Ikke uventet brukes lege i spesialisering i de aller fleste stillingsannonser (48 av 60), men det ble funnet ni andre skrivemåter. Jeg vil spesielt fremheve pleonasmen «LIS-lege», hvor man på smør-på-flesk-aktig måte sier «lege i spesialisering-lege». Jeg har hørt dette begrepet bli brukt av kolleger i sykehus og tror at det er relativt utbredt.

I Tidsskriftets stillingsportal ble lege i spesialisering brukt i 59 av 62 stillingsannonser. Noe overraskende fant jeg en annonse der man etterlyste assistentleger, ni år etter at betegnelsen formelt ble avskaffet. De to andre variantene i stillingsportalen var «LIS» og «Lege».

Læringskontoret i Salten

Et tilleggsmoment er at forkortelsen LIS også brukes av andre, for eksempel Lege-middelinnkjøpssamarbeidet, som skriver på sin hjemmeside (5): «De regionale helseforetakene (RHFene) har inngått en samarbeidsavtale vedrørende legemiddelinnkjøp til helseforetakene. Betegnelsen på samarbeidet er Legemiddelinnkjøpssamarbeidet med forkortelsen LIS.» Det kan virke forvirrende når sistnevnte LIS innkaller til et LIS-seminar som ikke er beregnet for LIS (leger i spesialisering).

Andre som bruker forkortelsen LIS i Norge, er Lager & Industrisystemer (6) og Læringskontoret i Salten (7).

Avslutningsvis: Lege i spesialisering bør brukes konsekvent, selv om begrepet ikke er ideelt med tanke på lengden og består av flere ord. Til og med «assistentlege» ble og langt på vei fortsatt blir brukt i dagligtale. Det er lite trolig at «lege i spesialisering» vil få alminnelig innpass. Det bør derfor diskuteres hvorvidt man bør finne en annen betegnelse bestående av en stamme + lege, tilsvarende overlege. Stammeordet bør ideelt sett være kort og bestå av opptil to stavelser. Alternativt kan man bruke den enkle varianten om alle underordnede leger i sykehus – «lege».

Kashif Waqar Faiz

kashiffaiz@gmail.com
Nevroklinikken
Akershus universitetssykehus
og
Institutt for klinisk medisin
Universitetet i Oslo

Kashif Waqar Faiz (f. 1978) er assisterende avdelingsoverlege ved Nevroklinikken, Akershus universitetssykehus, og klinisk stipendiat med hjerneslag som forskningsfelt. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

- Hem E. Postdok, postdoktor, postdoktorstipendiat... Tidsskr Nor Legeforen 2012; 132: 182.
- Stillingsstruktur for underordnede leger ved utdanningsinstitusjoner. Ansettelsesregler. <http://legeforeningen.no/Emner/Andre-emner/Spesialistutdanning/Rapporter-og-utredninger-om-utdanning/spesialistutdanning-av-leger-i-norge-historisk-oversikt/Stillingsstruktur-for-underordnede-leger-ved-utdanningsinstitusjoner-Ansettelsesregler/> [7.4.2012].
- Hansen F. Om lus og vold mot sådanne. Ylf-forum 2004; nr. 1: 23.
- Legejobber.no. www.legejobber.no/Sok/?t=0,1,2&sq=&cid=16 [7.4.2012].
- Legemiddelinnkjøpssamarbeid LIS. www.lisnorway.no/sider/tekst.asp?side=1 [7.4.2012].
- Lager & Industrisystemer. www.lis.no [7.4.2012].
- Læringskontoret i Salten. www.lis-salten.no [7.4.2012].

Mottatt 17.2. 2012, første revisjon innsendt 4.5. 2012, godkjent 14.5. 2012. Medisinsk redaktør Raida Ødegaard.

Tabell 1 Ulike skrivemåter for lege i spesialisering i stillingsannonser i Tidsskriftet nr. 2/2012 og nr. 3/2012

Skrivemåte	Antall
Lege/leger/legar i spesialisering	48
Lege	1
LIS-lege	3
L.I.S.	2
LIS lege	1
LIS-VIKARIAT	1
Lis	1
Lege i spesialisering (LIS)	1
LIS-stilling	1
Lege i spesialisering LIS	1